

GÖZLEM DEFTERİNİZDEN

Kışın, sıcaklığın düşmesiyle kimi cisimler donarken, kimileri sıvı halini koruyor. Acaba, cisimler aynı sıcaklıkta donmuyor mu? Bununla ilgili gözlemlerinizi bekliyoruz.

Adres: TÜBİTAK Bilim Çocuk Dergisi Gözlem Defterinizden Köşesi/
Atatürk Bulvarı/No: 221/06100/Kavaklıdere/Ankara

Mandalina Ağacı



Bir mandalina ağacı gözlemledim. Ağacın dallarının üstünde mandalinalar vardı. Yaprakları yemyeşildi. Dallarının rengiyse kahverengiydi. Gövdesi de öyle. Mandalinalar turuncuydu. Gövde ince, dallar uzundu. Turuncu mandalinalara güneş vurunca çok güzel parlıyorlardı. Ancak, yeşil yapraklarına güneş vurunca, üstlerinde toz olduğu fark ediliyordu.

Ömer Türker

Hasan Ali Yücel İÖO / 2-A / Tarsus, Mersin

Kararan Patates

Bir patatesin yedi saat içinde nasıl karardığını gözlemledim. Ortadan ikiye ayırdığım patatesin bir dilimini çalışma masamın üzerine koydum. İki saat sonra patatesin çok az sararmaya başladığını gördüm. Üçüncü saatte patatesin rengi, açık kahverengiye dönmüştü. Dördüncü saatte baktığımdaysa rengin kahverengi olduğunu fark ettim. Beşinci saatte patatesin kesilmiş tüm yüzeyi kahverengiydi. Altıncı ve yedinci saatte patatesin renginin siyah olduğunu gözlemledim.

Özlem Arslan

75. Yıl İÖO / 6-A

Kışın Yeşil Kalan Ağaçlar

Cumartesi günü ailemle Adana'ya gittik. Orada arabamızın cam fitilini değiştirecektik. Yolda giderken ağaçların kimilerinin yeşil yapraklı, kimilerinin sarı yapraklı ya da yaprağını dökmüş olması dikkatimi çekti. Adana'dan dönüşte doğru anneannemlerin bahçesine gittik. Yapmış olduğumuz incelemede, kavak, şeftali, ceviz, incir ve dut ağaçlarının yapraklarını döktüğünü gördüm. Portakal, limon, mandalina, yeni dünya, zeytin, okaliptüs ve begonya gibi bitkilerin yaprakları yerinde duruyordu. Dökülen yaprakların, geniş yapraklı olduğunu fark ettim. Diğerlerinin yaprakları ince ve dar biçimliydi. Bu gözlemlerden sonra şunu da arkadaşlarımla paylaşmak istedim. "Doğanın bir parçası olan ağaçları koruyalım ve ağaçlandırma çalışmalarına katılalım."

Erkin Alaçamlı

Hasan Ali Yücel İÖO / 2-A / Tarsus, Mersin



Çabuk Büyü Cem!

Cem, küçük halamın oğlu. Bir buçuk yaşında. Emekliyor ve yürümeye çalışıyor. Dişleri yeni çıkıyor. Birkaç dişi var. Isırdı mı, can yakıyor. Her şeyi ağızına alıyor. Halam, damağının kaşındığını söyledi. Diş çıkarması nedeniyle sürekli ağzının suyu akıyor. Ablamla onun adını "salyalı" koyduk. En sevdiği şey, bebek arabasıyla dolaştırılmak. Bir de ayaklarında çorap olmasını sevmiyor, hemen çıkarıyor. Hâlâ biberonla mama emiyor. Yeğenimi çok seviyorum. Onun büyümesini bekliyorum. Büyüdüğünde onunla top oynayacağım.



Burak Ünlü

Mediha Mahmutbey İÖO / 2-B / Çamdibi, İzmir

İlginç Likenler

Ekim ayında tarlamıza gittik. Burada değişik likenler gördüm. Bunlardan biri, bir ağaç üzerinde keşfettiğim kalkan likeniydi. Kalkan likeni, sanki ağacın parçası gibi görünüyordu. Çok yumuşaktı. Dokunduğumda kırılıyordu. Aralarında yarıklar vardı. Dikeni hiç yoktu. Kimi yerleri dökülmüş, kimi yerleri kırılmıştı. Sonra, bir kayanın üzerinde harita likeni gördüm. Üzerindeki sarı ve siyah renkli kısımlar keleklerden oluşmuş gibi görünüyordu. Bu da çok yumuşaktı. Harita likeni, kına ve kaya yosunu olarak da bilinirmiş. Bir de düğme likeni gözlemledim. Üçgen biçiminde, üzeri kırık bir yapıdaydı. Rengi açık yeşildi. Üzerinde koyu yeşil düğme benzeri yapılar vardı. Bunlar aynı çivinin ucuna benziyorlardı. Çok serttiler. Düğme likenlerinin hava kirliliğine karşı çok dayanıklı olduğunu öğrendim. Her canlının farklı özelliklerinin olması bana ilginç geldi.

Leman Büke Hız

Farklı liken çeşitleri

Hasan Ali Yücel İÖO 4-A Tarsus, Mersin



Örümcekler ve Titreşim

Geçen yaz, bahçemizde bir örümcek ağı gördüm. Biraz bekledim. Sonra bir sineğin ağı yakalandığını farkettilim. Bu sinek, başlangıçta hareket etmedi. Ancak, bir süre sonra hareketlenince ağı titredi ve bir örümcek gizlendiği yerden



çıktı. Sineğin çevresinde dolanıp, onu salgıladığı ağıla sarmaya başladı. Sonra sineğin karın tarafına yaklaşıp ağzını dayadı. Bir şeyler emer gibi yapıyordu. Bu olayları araştırdım. Örümceklerin, avlarının geldiğini titreşim yoluyla anladıklarını öğrendim. Kimi örümcekler, benim gördüğüm gibi avlarının karnındaki sıvıyı emiyorlarmış.

Furkan Ustaoglu

Selçuk İÖO / 7-D / Sivas

Kapadokya Gezimiz

Ailemle birlikte bir hafta sonu Kapadokya'ya gittik. Göreme'de peribacalarını gözlemledim. Peribacalarının rüzgâr, aşınma vb. dış etkenlerden oluştuğunu biliyor muydunuz? İlk bakışta peribacalarını, şapkalı bir adama benzettim. Sonra da boruya... İçleri oyuktu ve oyukların çoğu oda büyüklüğündeydi. Duvarlarının kumdan olduğunu fark ettim. Sıyırdığımda dökülüyorlardı. Bir peribacasının, şapkaya benzettiğim bölümünü inceledim. Aslında bu, bir taştı. Yuvarlak ve büyük bir taş... Çevredeki insanların kimi, peribacalarının adının, bacaya benzedikleri, kimi de benzersiz bir doğa olayı sonucunda oluştuğu için verildiğini konuşuyorlardı. Buranın bir açık hava müzesi olduğunu da öğrendim. Yolunuz düşerse Kapadokya'yı ve peribacalarını gezip bu güzellikleri görmelisiniz.

Günay Bakmay

Hasan Ali Yücel İÖO / 4-A / Tarsus, Mersin

